

УДК 378.147.091.3:004.738.5

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ АВТОСПРАВИ У МІЖШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧИХ КОМБІНАТАХ

Ткаченко Галина

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Царенко О.М.

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені

Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна

У статті зроблено спробу проаналізувати понятійний апарат інноваційних освітніх технологій та виявити умови підвищення ефективності їх упровадження у навчанні автосправи учнів старшої школи. Як показали результати проведеного дослідження, сучасні хмарні сервісні платформи можуть бути ефективним засобом активізації самостійної роботи учнів старшої школи у процесі опанування автосправи. Упровадження хмарних освітніх технологій дає можливість не лише забезпечити школярів відповідним навчальним контентом, а й здійснювати постійний контроль за їх навчальними досягненнями, керувати самостійною роботою та об'єктивно оцінювати виконані завдання.

Ключові слова: *автосправа, інноваційні технології, хмарні освітні сервіси, навчальний контент, самостійна робота учнів.*

Innovative technologies of automobile training in intercity educational-industrial combines

Tkachenko Galina

Scientific supervisor: Candidate of pedagogical sciences, Associate Professor Tsarenko O.M.

The Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University,

Kropyvnytsky, Ukraine

In article an attempt is made to analyze the conceptual apparatus of innovative educational technologies and to find out the conditions for increasing the efficiency of their introduction in the study of the autosuggest of senior school students. As the results of the study showed, modern cloud service platforms can be an effective means of activating the independent work of high school students in the process of mastering the automobile industry. Implementing cloud-based educational technologies enables not only to provide students with the relevant educational content, but also to continuously monitor their academic achievements, manage their own work and objectively evaluate the tasks performed.

Keywords: *automobiles business, innovative technologies, cloud educational services, educational content, and independent work of pupils.*

Постановка проблеми. Сучасні темпи реформування освітньої галузі, оновлення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти

(ЗЗСО) і міжшкільних навчально-виробничих комбінатів (МНВК) трудового навчання та профорієнтації учнів вимагають: зручного способу подання навчальної інформації та її доступності, зв'язку теорії з практикою, оперативного отримання консультацій вчителя, ефективної підтримки самостійної роботи учнівської молоді. Проведений аналіз інформаційних джерел показує, що цим вимогам відповідають хмарні сервіси навчання, які доцільно ширше використовувати у професійній діяльності вчителя трудового навчання і технологій, особливо у процесі профільного навчання учнів старшої школи.

Результати науково-педагогічних досліджень щодо активізації самостійної роботи учнів ЗЗСО і МНВК показують, що існують суперечності між фактичним високим рівнем розробленості інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і розвитком мережевих ресурсів та їх недостатнім використанням з освітньою метою, зокрема на уроках трудового навчання, під час оволодіння учнями першою робітничою професією у МНВК, у процесі самостійної роботи учнівської молоді тощо. Зазначене актуалізує обрану тему дослідження.

Аналіз досліджень і публікацій. На сучасному етапі розвитку освітньої галузі та суспільства, в цілому, інновації властиві різним видам професійної діяльності людини, тому досить часто вони стають об'єктом або предметом вивчення та впровадження у практику.

Інновація (від лат. *innovatio* – оновлення, зміна) – це нововведення, використання чогось вже відомого в інших цілях. У педагогіці під інновацією розуміють використання традиційних форм і методів навчання із незначною модифікацією для одержання наперед заданого результату. Інновації в педагогіці тісно взаємопов'язані з процесами, які відбуваються у суспільстві, та інтеграцією «... знань і форм соціального буття» [1, с. 7].

Характерною ознакою сучасної педагогічної науки, яка інтенсивно перебудовується на основі різноманітних нововведень, є здатність до оновлення, відкритість новому, тобто інноваційність, яку по-різному тлумачать

автори наукових досліджень. Необхідність впровадження інновацій в освітньому просторі підкреслює В. Кремень, визначивши тему інновацій надзвичайно актуальною і об'єктивно обумовленою на сучасному етапі. Цілком виправданою є думка вченого про те, що без інновацій немає просування вперед [2].

Різноманітність тлумачення понять «інноваційність», «педагогічна інновація», «педагогічне новаторство», «нововведення» не може обмежуватися загально визнаними або затвердженими визначеннями. Обґрунтованим може бути тлумачення поняття «інновація», яке наводить В. Сластьонін, бо розуміє його як комплексний цілеспрямований процес створення і використання нового, метою якого є задоволення потреб та інтересів інших людей новими засобами, що приводить до якісних змін системи і способів забезпечення її ефективності, стабільності та життєдіяльності [5].

Слушною також є думка В. Паламарчук, яка у праці «Першооснови педагогічної інноватики» конкретизує поняття «інновація» і розглядає його не тільки як процес, але і як «результат зародження, формування і втілення нових ідей». На її переконання, саме цим відрізняється інновація від новації як результату творчого пошуку, що відкриває принципово нове в науці і практичній діяльності. Дійсно, коли педагоги відкривають принципово нове (пропонують нову технологію навчання, програму чи генерують нові ідеї), то вони є новаторами, а якщо пристосовують вже відому ідею до викладання конкретної дисципліни, втілюють педагогічний задум у практичну діяльність, то їх доцільно вважати інноваторами. Тому можна погодитися з твердженням В. Паламарчук, що інноваційна діяльність – це «... системний вид діяльності, спрямований на реалізацію нововведень на основі використання та впровадження нових наукових знань, ідей, підходів; трансформації відомих результатів наукових досліджень і практичних розробок у новий або вдосконалений продукт» [4, с. 9].

Мета статті: проаналізувати понятійний апарат інноваційних освітніх технологій та виявити умови підвищення ефективності їх упровадження у навчанні автосправи учнів старшої школи.

Методи дослідження: теоретичні (аналіз наукової літератури, інформаційних джерел, вивчення передового педагогічного досвіду); емпіричні (педагогічне спостереження, бесіди; узагальнення результатів дослідження).

Виклад основного матеріалу. Проведений аналіз науково-педагогічних джерел показав, що залежно від характеру базової моделі інновації можуть реалізовуватися на різних рівнях (локальному, регіональному тощо). Відповідно за рівнями організаційних структур інноваційні технології поділяють так:

Метатехнології – являють собою освітній процес на рівні реалізації соціальної політики в галузі освіти, зокрема, це загальнопедагогічні технології (дидактика, теорія виховання, соціальне виховання), які охоплюють цілісний освітній процес в країні, регіоні чи в конкретному закладі освіти.

Макротехнології або галузеві педагогічні технології – охоплюють діяльність в рамках якої-небудь освітньої галузі, напрямку навчання або виховання (наприклад, технологія викладання навчальної дисципліни).

Мікротехнології – спрямовані на вирішення вузьких оперативних завдань і відносяться до індивідуальної взаємодії суб'єктів педагогічного процесу (контактно-особистісний рівень). Наприклад, технологія формування конкретних навичок, тренінгові технології з розвитку або корекції окремих якостей особистості тощо.

Мезотехнології або *модульні* (від лат. *modulus* – міра) і *локальні* (від лат. *localus* – місцевий) технології – спрямовані на вдосконалення певної частини педагогічного процесу, в якому модулем є самостійна функціональна частина. Як стверджує І. Дичківська, локальні технології охоплюють лише окремі ланки педагогічного процесу і не пов'язані між собою [1, с. 191].

Однак з цією думкою можна не погодитися, адже локальні інноваційні технології у випадках, коли їх використовують як самостійні і особливо, коли

вони є елементами системних технологій, не тільки доцільно взаємопов'язувати, але й взаємоузгоджувати між собою, бо ці технології часто спрямовуються на досягнення конкретної дидактичної мети. Тому, до *модульно-локальних технологій* доцільно віднести технологію лекційного заняття, технологію лабораторно-практичного заняття, технологію самостійної роботи, тобто технологію конкретних видів діяльності. При цьому важливо усвідомлювати дидактичні закономірності як універсальні явища, які є методологічними основами розвитку педагогічної науки.

Закономірності навчання відображаються в дидактичних принципах (загальнопедагогічних і специфічних), яких необхідно дотримуватися в процесі розробки і впровадження будь-яких технологій навчання. Тому, у процесі дослідження методологічних аспектів упровадження інноваційних технологій доцільно орієнтуватися не на заміну існуючих дидактичних принципів іншими, а на їх оновлення для конструктивного використання в інших умовах [6].

Закономірності навчання відображаються в окремих педагогічних технологіях і педагогічних системах, в яких ці технології реалізуються, а локалізація закономірностей відбувається в методичних системах діяльності педагогів, де всі складові компоненти освітнього процесу поєднуються в дидактичний комплекс. Отже, розглядаючи технологічний аспект цієї проблеми, доцільно враховувати, що впровадження інноваційних технологій в освітній процес з автосправи нині виступає як реальна необхідність, що зумовлена сучасними соціально-економічними проблемами. Тоді інновація як соціально-педагогічне явище, взяте в динаміці, може підвищити ефективність всієї системи підготовки робітничих кадрів для задоволення запитів практики.

Інноваційна педагогічна технологія повинна забезпечувати формування в учнів системи знань, умінь та навичок з автосправи, зокрема наукових знань (дані відповідної науки, на яких базується навчальний предмет), методологічних знань (сукупність знань з методології науки), історичних знань (еволюція ідей, теорій тощо); оцінювальних знань (характеризують ставлення людини до об'єкта пізнання), міжпредметних знань (відображення у навчальній

інформації взаємозв'язків між різними науками).

До вмінь та навичок залежно від виду діяльності (у нашому випадку – в галузі автосправи), доцільно віднести такі: інтелектуальні, загальнотрудова й фізичні дії, професійні, суспільної поведінки (комунікативні вміння), технічні, юридичні, організаційні та інші [3].

Недостатня ефективність традиційного освітнього процесу з основ наук (зокрема з трудового навчання в ЗЗСО та з автосправи в МНВК), в якому учень є лише об'єктом впливу, зумовлює потребу активізації діяльності самих школярів. Як показує сучасна педагогічна практика, ефективною умовою підвищення ефективності підготовки висококваліфікованих робітничих кадрів в умовах недостатнього розвитку матеріально-технічної бази, може бути впровадження інноваційних освітніх технологій (у першу чергу, «хмарних») у практичну діяльність викладачів відповідних предметів («Охорона праці та навколишнього середовища», «Будова автомобіля», «Правила дорожнього руху», «Основи безпеки дорожнього руху та перша медична допомога при ДТП», «Професійна етика та культура водіння»), які організують та проводять заняття. Адже, «хмарні технології» дають можливість суттєво здешевити вартість необхідного обладнання.

Сучасне тлумачення терміну «хмарні технології» полягає в тому, що програмне і апаратне забезпечення знаходяться «в хмарах», тобто на віддаленому сервері. У такому випадку характеристики відповідного інформаційно-технічного засобу (ноутбука, планшета чи смартфона), який забезпечує вихід у мережу Інтернет, суттєво не впливають на доступність відповідних сервісів [7, с. 12].

Висновки та перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження. Результати проведеного аналізу інформаційних джерел показують, що сучасні хмарні сервісні платформи можуть бути ефективним засобом активізації самостійної роботи учнів старшої школи у процесі опанування автосправи. Упровадження хмарних технологій навчання дає можливість не лише забезпечити школярів відповідним навчальним контентом,

а й здійснювати постійний контроль за їх навчальними досягненнями, керувати самостійною роботою та об'єктивно оцінювати виконані завдання.

На сучасному етапі реформування системи освіти нерозв'язаною залишається проблема розбудови освітньо-інформаційного простору, що передбачає реалізацію принципів відкритої освіти і розвиток ІКТ-компетентності усіх суб'єктів освітнього процесу. Тому, подальші науково-педагогічні пошуки доцільно спрямувати на дослідження проблеми впровадження вільних (безкоштовних) хмарних сервісів як в освітній процес закладів загальної середньої освіти і міжшкільних навчально-виробничих комбінатів з трудового навчання та профорієнтації учнів, так і у професійну підготовку майбутніх учителів трудового навчання та технологій.

Список використаних джерел

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібн. / Ілона Миколаївна Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.

2. Освіта України за роки незалежності: становище, факти, події / За заг. ред. В. Г. Кременя. – К.: Вища школа, 2001. – 159 с.

3. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська, Т.В. Тихонова та ін. / За ред. О. М. Пехоти. – К.: Видавництво А.С.К., 2003. – 255 с.

4. Паламарчук В. Ф. Першооснови педагогічної інноватики / Валентина Федорівна Паламарчук. – Т. 2. – К.: Освіта України, 2005. – 304 с.

5. Слостенин В. А. Педагогика: инновационная деятельность / В. А. Слостенин, Л. С. Подымова. – М.: ИИП, Магистр, 1997. – 224 с.

6. Ягупов В. В. Педагогика: навч. посіб. / Ягупов В. В. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.

7. William Y. Chang, Hosame Abu-Amara, Jessica Sanford. Transforming Enterprise Cloud Services. Springer, 2010. – 428 p.